

ÖZET: Özel hastanelerin ayakta teşhis tedavi yapabilecek şekilde poliklinik açmalarını sağlayan düzenlemede hukuka aykırılık olmadığı hk.

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE

Esas No :2003/2706
Karar No :2006/7458

Davacı :Türk Dişhekimleri Birliği
Vekili :Av. Mustafa Güler, Strazburg Cad. 28/28 Sıhhiye-Ankara
Davalı :Sağlık Bakanlığı-Ankara

İstemin Özeti :13.04.2003 tarih ve 25078 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Özel Hastaneler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin, 3.maddesi ile Özel Hastaneler Yönetmeliğinin 6.maddesinin 1.fıkrasında yapılan değişikliğin "... ayakta ve ..." ibaresinin, 6.maddenin (c) bendinde yapılan değişikliğin "... muayene..." ibaresinin, 4.maddesi ile Özel hastaneler Yönetmeliğinin 7.maddesinin 1.fıkrasında yapılan değişikliğin "ayakta ve.." ibaresinin, 31.maddesi ile değişik Özel Hastaneler Yönetmeliğinin özel hastanelerde asgari bulunduracak sağlık personelini gösteren Ek-3 tablosunun III.sirasında bulunan "her diş üniti için bir diş tabibi" belirlenmesinin ve yine değişik 31.madde ile Özel Hastaneler Yönetmeliğine Ek-4/39 olarak eklenen "Ağız ve Diş, Çene hastalıkları Cerrahisi" tablosunun; 2219 sayılı Yasada, özel hastanelerin yatırılarak hasta tedavi etmek üzere açılacağı Yönetmeliğin söz konusu Yasaya aykırı olduğu, ait hukuk normunun üst hukuk normuna aykırı olamayacağı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Usul Yönünden; 3324 sayılı Yasa ile Türk Dişhekimleri Birliğinin, kuruluş, amaç ve görevlerinin belirlendiği, Dişhekimleri Odasının üyelerinin hak ve menfaatlerini gözetmekle yükümlü oldukları, bir kısım üyeleri aleyhine olacak şekilde dava açamayacakları, davacı Odanın Yönetmeliğinin dava konusu edilen hükümlerinin iptalinde menfaati bulunmadığı, esas yönünden; iptali istenilen Yönetmeliğin dayanağının 2219 sayılı Yasa değil, 3359 sayılı Yasanın 9/c maddesi olduğu, 3359 sayılı Yasa ile düzenleme yapma yetkisinin idareye verildiği, ayaktan teşhis ve tedavi hizmetinin hem özel hem de resmi hastanelerde sunulduğu, poliklinik hizmetlerinin ise hastane hizmetinin ayrılmaz bir parçasını oluşturduğu bir hastanın yatarak tedavi edilip edilemeyeceğinin poliklinik hizmeti sırasında belirlenebileceği, her hastaneye müracaat eden hastanın yatırılmasının sağlık hizmetinin amacına ve hasta haklarına aykırı olduğu, gerek olmaksızın ücret ödenmesine yol açacağı ve 2219 sayılı Yasada ayaktan tedaviyi yasaklayan hüküm bulunmadığı, bütün kamu ve özel hastanelerin personel ve hizmet kıstaslarını belirlemeye idarenin yetkili olduğu belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

D.Tetkik Hakimi: Erkan Yılmaz

Düşüncesi :3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 1.maddesinde bu Kanunun amacının; sağlık hizmetleriyle ilgili temel esasları düzenlemek olduğu 2.maddesinde, Milli Savunma Bakanlığı hariç, bütün kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişilerini ve gerçek kişileri kapsadığı belirtilmiş, 3.maddesinde sağlık hizmetleriyle ilgili temel esaslar sıralanmış, 9.maddesinin (c) bendinde ise bütün kamu ve özel sağlık kuruluşlarının tesis, hizmet ve personel kıstaslarını belirlemeye, sağlık kuruluşlarının amaca uygun olarak teşkilatlanmalarına, sağlık kurum ve kuruluşlarının koordineli çalışma ve hizmet standartlarının tespiti ile bu Kanunla ilgili diğer hususlarının Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle tespit edileceği kurala bağlandığından, 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun 9/c maddesi ile 181 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 43.maddesinin Sağlık Bakanlığı'na verdiği yetki ve göreve dayanılarak Yönetmelik ile yeni doğan ihtiyaçlar uygulamada karşılaşılan güçlükler, kamu yararı ve bu düzenlemede değişiklik yapılabileceği tabidir.

Yönetmeliğe dayanak oluşturan Yasayla getirilen kuralların Anayasaya uygun olduğu Anayasa Mahkemesi kararıyla ortaya konulmuş olup, davalı idare tarafından Yönetmelikle yapılan

düzenlemede Yasanın verdiği yetkiyi aşar bir nitelik bulunmadığından, davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı :Nevzat Özgür

Düşüncesi :Sağlık hizmetleriyle ilgili temel esasları düzenleyen 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 9.maddesinin (c) bendinde bütün kamu ve özel sağlık kuruluşlarının tesis, hizmet, personel kıstaslarını belirlemeye, sağlık kurum ve kuruluşlarını sınıflandırmaya ve sınıflarının değiştirilmesine, sağlık kuruluşlarının amaca uygun olarak teşkilatlandırmalarına, sağlık hizmet zinciri oluşturulmasına, hizmet içi eğitim usul ve esasları ile sağlık kurum ve kuruluşlarının koordineli çalışma ve hizmet standartlarının tespiti ve denetimi ile bu Kanunla ilgili diğer hususların Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca çıkarılacak yönetmeliklerle tespit edileceği belirlenmiş olup Yasanın bu hükmüne göre bütün özel sağlık kuruluşlarının tesis, hizmet ve personel kıstaslarının yönetmelikle düzenlenebileceği açıktır. Bu itibarla dava konusu Yönetmeliğin özel hastanelerin ayaktan tedaviye yönelik poliklinik açmalarına imkan sağlayan düzenlemelerinin 2219 sayılı Kanuna aykırı olduğu yönündeki davacı iddialarında isabet bulunmamaktadır.

Öte yandan, bir hastanın yatırılarak tedavi edilip edilmeyeceğinin muayene edilmeden kararlaştırılmasının mümkün olmaması bakımından, ayakta teşhis ve tedavinin her sağlık kuruluşu yönünden vazgeçilmez olduğu konusunda da duraksamaya yer olmadığından, özel hastanelerde ayakta muayene yapılamayacağına ilişkin davacı iddiaları geçerli görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince görüşüldü:

Dava, 13.4.2003 tarih ve 25078 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan Özel Hastaneler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin, 3.maddesi ile Özel Hastaneler Yönetmeliğinin 6.maddesinin 1.fıkrasında yapılan değişikliğin “... ayakta ve ...” ibaresinin 6.maddenin (c) bendinde yapılan değişikliğin “...muayene ...” ibaresinin 4.maddesi ile Özel Hastaneler Yönetmeliğinin 7.maddesinin 1.fıkrasında yapılan değişikliğin “...ayakta ve...” ibaresinin, 31.maddesi ile değişik Özel Hastaneler Yönetmeliğinin özel hastanelerde asgari bulundurulacak sağlık personelinin gösteren Ek-3 tablosunun III.sirasında bulunan “her diş üniti için bir diş tabibi” belirlenmesinin ve yine değişik 31.madde ile Özel Hastaneler Yönetmeliğine Ek-4/39 olarak eklenen “Ağız ve Diş, Çene Hastalıkları Cerrahisi” tablosunun iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarenin usule yönelik itirazı yerinde görülmeyle esasa geçildi.

3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu’nun 1.maddesinde, bu Yasanın amacının sağlık hizmetiyle ilgili temel esasları düzenlemek olduğu; 2.maddesinde, Milli Savunma Bakanlığı hariç, bütün kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişilerini ve gerçek kişileri kapsadığı belirtildikten sonra 3.maddesinde, sağlık hizmetleriyle ilgili temel esaslar sıralanmıştır. Yasanın “Yönetmelikler” başlıklı 9.maddesinin (c) bendinde, bütün kamu ve özel sağlık kuruluşlarının tesis, hizmet, personel kıstaslarını belirlemeye, sağlık kurum ve kuruluşlarını sınıflandırmaya ve sınıflarının değiştirilmesine, sağlık kuruluşlarının amaca uygun olarak teşkilatlanmalarına, sağlık hizmet zinciri oluşturulmasına, hizmet içi eğitim usul ve esasları ile sağlık kurum ve kuruluşlarının koordineli çalışma ve hizmet standartlarının tespiti ve denetimi ile bu Kanunla ilgili diğer hususların Sağlık ve Sosyal yardım Bakanlığınca çıkarılacak Yönetmelikle tespit edileceği hükmüne yer verilmiş, 10.maddesinde, diğer Yasaların bu Yasayla ilgili yönetmelikler düzenlenip yürürlüğe konuluncaya kadar bu Yasaya aykırı olmayan mevzuat hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı belirlenmiştir.

181 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve görevleri hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 43.maddesinde, Sağlık Bakanlığının, yerine getirmekle yükümlü olduğu hizmetleri, tüzük, yönetmelik vb. metinlerle düzenlemekle görevli ve yetkili olduğu kurala bağlanmıştır.

Davacı oda tarafından, 2219 sayılı Yasayla düzenleme yapılan alanlarda Yönetmelikle düzenleme yapılmasının yasa ve Tüzüğe aykırı olduğu, 2219 sayılı Yasayla düzenlenen konuların yönetmelik hükmüyle değiştirilemeyeceği, özel hastanelerin ayakta teşhis ve tedavi yapmasının mümkün olmadığı yolundaki iddialarla Yönetmeliğin yukarıda belirtilen ibare ve kısımlarının iptali istenilmektedir.

3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel kanunu'nun 2.maddesindeki kimi sözcüklerle 3.maddesinin a,c,g,h bentlerinin 4. ve 5. maddelerinin 7.maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarının, 9.maddesinin b ve c bentlerindeki kimi sözcüklerin ve geçici 3.maddesi ile 10.maddesinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla yapılan başvuru üzerine Anayasa Mahkemesince verilen 19.04.1998 tarih ve E: 187/16 K:1988/8 sayılı kararda; düzenlediği konu ve içeriği yönüyle "özel yasa" niteliğinde olduğu, ilgili konularda önceki kuralların yeni yasayla değiştirilmesini ya da tümüyle yürürlükten kaldırılmasını, hukukun doğal karşıladığı, genel ilkelere uygun bulunduğu bir düzenleme biçimi olduğu, yeni kuralın eski kuralı yürürlükten kaldırabileceği, bu tür düzenleme biçimi olduğu, yeni kuralın eski kuralı yürürlükten kaldırabileceği, bu tür düzenlemelerin yasa koyucunun takdir yetkisi içinde bir yasama işlemi olduğu, kaldı ki bir yasaya kendisine aykırı kuralların yürürlükten kaldırıldığına ilişkin açık bir hüküm konulmasa dahi, yeni kurallara aykırı olan önceki kuralların kendiliğinden geçersiz duruma geleceği ve uygulama yeterliklerini yitirecekleri, bu durumun hukukun genel ilkelerinden olduğu saptanmıştır.

Özel hastaneler alanını düzenleyen ve özel bir Yasa olan 2219 sayılı Hususi Hastaneler Kanunu dayanak alınmak suretiyle Yönetmeliğin hazırlanması ve bu alanın düzenlenmesi iddiasına karşın, yukarıda yer verilen Anayasa Mahkemesi kararında yapılan açıklama karşısında özel yasa niteliğini haiz, bu alanı yeniden düzenleyen 3359 sayılı Yasanın koyduğu kurallar ile çelişen önceki kuralların uygulanabilirliğinin kalmadığının kabulü gerekmektedir.

Özel hastanelerin faaliyet alanının Yönetmelikle düzenlenip düzenlenemeyeceği konusuna gelince; 3359 sayılı Yasanın 9.maddesi "c" fıkrası, özel hastanelere ilişkin alanın Yönetmelikle düzenlenmesi konusunda davalı idareyi yetkilendirmiştir. Anılan anayasa Mahkemesi kararında bu maddenin iptal istemi de tartışılmış; bütün kamu ve özel sağlık kuruluşlarının tesis, hizmet, personel kıstaslarını belirlemeye, sağlık kurum ve kuruluşlarını sınıflandırmaya ve sınıflarının değiştirilmesine, sağlık kuruluşlarının amaca uygun olarak teşkilatlanmalarına, sağlık hizmet zinciri oluşturulmasına, hizmet içi eğitim usul ve esasları ile sağlık kurum ve kuruluşlarının koordineli çalışma ve hizmet standartlarının tespiti ve denetimi konularının Yönetmelikle düzenlenmesini öngören maddede Anayasaya aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu itibarla özel hastanelerin faaliyet alanının yönetmelikle düzenlenmesine yetki veren Yasa maddesinin Anayasaya uygunluğu saptanmış olmakta, Yönetmeliğin, dayanağı Yasa hükmü ile verilen yetkiyi aşar bir niteliği de bulunmadığından, yeniden yapılandırılan özel hastanelerin yönetmelikle getirilen yeni kurallara tabi olacağına kabulü gerekmektedir.

Kaldı ki, 3359 sayılı Yasa ve bu Yasaya dayanılarak hazırlanan Yönetmelik hükümlerine aykırı olmayan ya da bir başka deyişle çelişmeyen 2219 sayılı Yasa ve Tüzük hükümlerinin de uygulanacağı kuşkusuzdur.

Dava konusu Yönetmeliğin 3.maddesi ile 27.3.2002 tarih ve 24708 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Özel Hastaneler Yönetmeliğinin 6.maddesi değiştirilmiş anılan maddenin 1.fıkrasında, bu yönetmelik ile asgari olarak öngörülen, bina, tesis, hizmet ve personel standartlarını haiz; birden fazla uzmanlık dalında sürekli ve düzenli olarak, ayakta ve yatarak muayene, tıbbi teşhis ve tedavi, yoğun bakım ve acil sağlık hizmetleri veren, ruhsatında yazılı olup, hasta kabul ve tedavi ettiği uzmanlık dallarının gerektirdiği klinikler ile acil ve yoğun bakım üniteleri, radyoloji laboratuvarı ve bu maddenin

ikinci fıkrasında belirlenen hastane gruplarına göre biyokimya ve/veya mikrobiyoloji laboratuvarları bulunan, tam gün faaliyet gösteren özel hastanelerdir hükmü getirilmiş, aynı Yönetmeliğin 4.maddesi 1.fıkrasında ise, özel dal hastaneleri; belirli bir yaş ve cins grubu hastalar ile belirli bir hastalığa tutulanlara veya bir organ ve organ grubu hastalarına yönelik hizmet vermek üzere, hastanenin ana faaliyetleri ile ilgili uzmanlık dallarından her birinde kadrolu en az iki uzman tabip ile bu uzmanlık dalının gerektirdiği diğer uzmanlık dalları için en az bir kadrolu uzman tabip çalıştırılan gelişmiş teknolojik donanım ve personel desteği ile sürekli ve düzenli olarak, ayakta ve yatarak muayene, tıbbi teşhis ve tedavi, yoğun bakım ve acil sağlık hizmetleri veren, ruhsatında yazılı uzmanlık dallarının gerektirdiği klinikler, üniteler ve laboratuvarlar ile acil ünitesi ve radyoloji laboratuvarı bulunan ve tam gün faaliyet gösteren en az on yatak kapasitesi olan özel hastaneler olarak tanımlanmıştır.

Bu durumda sağlık hizmetinin bir bütün olduğu ve her hastanın sağlık hizmetinden aynı oranda yararlanma hakkının bulunduğu göz önüne alındığında hizmetin etkin, kaliteli ve verimli sunulabilmesi amacıyla özel hastanelerin faaliyet alanına yönelik olarak Yönetmelik ile yapılan düzenlemede hizmetin gereği ve mevzuata aykırılık bulunmamaktadır.

Özel hastanelerin, hastaların yatırılarak tedavi etmek amacıyla açılacağı iddiasına yönelik olarak, hastaneye gelen her hastanın yatarak muayene ve tedavi edilmesi mümkün olmayıp, ancak ayakta yapılacak bir muayene ile hastanın yatarak tedaviye ihtiyacı olup olmadığının saptanabileceği dikkate alındığında etkin, verimli ve kaliteli sağlık hizmeti sunumunun her hastanın yatırılarak muayene ve tedavi edilmesini gerekli kıldığından söz edilemez.

Diğer yandan, 3359 sayılı Yasanın 9/c maddesine göre, bütün kamu ve özel sağlık kuruluşlarının tesis, hizmet, personel kıstaslarını belirlemeye, sağlık kurum ve kuruluşlarını sınıflandırmaya ve sınıflarının değiştirilmesine, sağlık kuruluşlarının amaca uygun olarak teşkilatlanmalarına, sağlık hizmet zinciri oluşturulmasına, sağlık kurum ve kuruluşlarının koordineli çalışma ve hizmet standartlarının tespiti ve denetimi konusunda, davalı idarenin yönetmelikle düzenleme yapma yetkisi bulunduğundan, bu yetkiye dayanılarak hukuka ve mevzuata uygun olarak Özel Hastaneler Yönetmeliğinde, dava konusu yönetmelikle yapılan değişikliğe yönelik olarak davacı tarafından ileri sürülen diğer iddialar, dava konusu yönetmeliğin iptalini gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın **REDDİNE**, peşin yatırılan yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, 27.12.2006 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Ali	Mehmet	Ahmet	Cem	Nüket
GÜVEN	ÜNLUÇAY	BAŞPINAR	ERBÜK	YOKLAMACIOĞLU

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE

Esas No : 2003/2757
Karar No : 2006/6985

Davacı : Bursa Dışhekimleri Odası
Aktarhüssam Mh. Değirmen Sk. 9/b – BURSA

Davalı : Sağlık Bakanlığı – ANKARA

Davanın Özeti : 27.03.2002 tarih ve 24708sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Özel Hastaneler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair 13.4.2003 tarih ve 25078 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmeliğin 3. maddesi 1. fıkrası ve 4. maddesi 1. fıkrasında yer alan “ayakta ve” ibaresinin, 2219 sayılı Yasada, özel hastanelerin yatırılarak hasta tedavi etmek üzere açılacağı ve ancak parasız olmak kaydıyla ayaktan tedavi hizmeti verebileceği düzenlemesine yer verildiği, bu hükümler karşısında Yönetmeliğin 2219 sayılı Yasaya aykırı olduğu, koruyucu sağlık hizmetinin de mahiyeti itibariyle ayaktan verilen sağlık hizmeti kapsamında yer aldığı, alt hukuk normunun üst hukuk normuna aykırı olamayacağı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Usul yönünden; 3324 sayılı Yasa ile Türk Dış Hekimleri Birliğinin, kuruluş, amaç ve görevlerinin belirlendiği, Dış hekimleri odasının üyelerinin hak ve menfaatlerini gözetmekle yükümlü oldukları, bir kısım üyeleri aleyhine olacak şekilde dava açamayacakları, davacı Odanın Yönetmeliğin dava konusu edilen hükümlerinin iptalinde menfaati bulunmadığı, esas yönünden; iptali istenen Yönetmeliğin dayanağının 2219 sayılı Yasa değil, 3359 sayılı Yasanın 9/c maddesi olduğu,3359 sayılı Yasa ile düzenleme yapma yetkisinin idareye verildiği, ayaktan teşhis ve tedavi hizmetinin hem özel hem de resmi hastanelerde sunulduğu, poliklinik hizmetlerinin ise hastane hizmetinin ayrılmaz bir parçasını oluşturduğu, bir hastanın yatarak tedavi edilip edilemeyeceğinin poliklinik hizmeti sırasında belirlenebileceği, her hastaneye mürakat eden hastanın yatırılmasının sağlık hizmetinin amacına ve hasta haklarına aykırı olduğu, gerek olmaksızın ücret ödenmesine yol açılacağı ve 2219 sayılı Yasada ayaktan tedaviyi yasaklayan hüküm bulunmadığını belirterek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

D. Tetkik Hakimi : Elmas Mucukgil

Düşüncesi : 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 1. maddesinde bu Kanunun amacının, sağlık hizmetleriyle ilgili temel esasları düzenlemek olduğu, 2. maddesinde, Milli Savunma Bakanlığı hariç, bütün kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişilerini ve gerçek kişileri kapsadığı belirtilmiş, 3.maddesinde sağlık hizmetleriyle ilgili temel esasları sıralanmış, 9. maddesinin (c) bendinde bütün kamu ve özel sağlık kuruluşlarının tescilli, hizmet ve personel kıstaslarını belirlemeye, sağlık kuruluşlarının amaca uygun olarak teşkilatlanmalarına, sağlık kurum ve kuruluşlarının koordineli çalışma ve hizmet standartlarının tespiti ile b Kanunla ilgili diğer hususların Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle tespit edileceği konusu belirtilmiş, 10. maddesinde ise diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümlerinin yürürlükten kalkacağı kuralına yer verilmiştir. 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun 9/c maddesi ile 181 sayılı Kanun hükmünde Kararname'nin 43. maddesinin Sağlık Bakanlığına verdiği yetki ve göreve dayanılarak Yönetmelik ile yeni doğan ihtiyaçlar, uygulamada karşılaşılan güçlükler, kamu yararı ve hizmet gerekleri doğrultusunda mevzuatın tanıdığı yetki çerçevesinde düzenleme ve bu düzenlemede değişiklik yapılabileceği tabiidir.

Yönetmeliğe dayanak oluşturan Yasayla getirilen kuralların Anayasaya uygun olduğu Anayasa Mahkemesi kararıyla ortaya konulmuş olup, davalı idare tarafından Yönetmelikle yapılan düzenlemede Yasanın verdiği yetkiyi aşar bir nitelik bulunmadığından, davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Sevil Bozkurt

Düşüncesi : Dava, 13.04.2003 günlü 25078 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Özel Hastaneler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 3. ve 4. maddelerindeki “ayakta ve” sözcüklerinin iptali istemiyle açılmıştır.

15.05.1987 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak aynı gün yürürlüğe giren 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Genel Kanununun 1. maddesinde bu Kanunun amacının sağlık hizmetleriyle ilgili temel esasları düzenlemek olduğu, 2. maddesinde bu Kanunun Milli Savunma Bakanlığı hariç, bütün kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişilerini ve gerçek kişileri kapsadığı belirtilmiş, 3. maddesinde sağlık hizmetleriyle ilgili temel esaslar sıralanmış, 9. maddesinin (c) bendinde bütün kamu ve özel sağlık kuruluşlarının tesis, hizmet ve personel kıstaslarını belirlemeye, sağlık kuruluşlarının amaca uygun olarak teşkilatlanmalarına, sağlık kurum ve kuruluşlarının koordineli çalışma ve hizmet standartlarının tespiti ile bu Kanunla ilgili diğer hususların Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle tesbit edileceği belirtilmiş, 10. maddesinde ise “Diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kalkar.” Kuralına yer verilmiştir.

Özel Hastaneler Yönetmeliğinin 3. maddesinde bu yönetmeliğin 3359 sayılı Yasanın 3. maddesi ve 9. maddesinin (c) bendine ve 181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 43. maddesine dayanılarak hazırlandığı belirtilmektedir.

Anılan yasa hükümlerine göre sağlık hizmetleriyle ilgili temel esasların 15.5.1987 tarihinden itibaren 3359 sayılı Yasa hükümleri çerçevesinde belirleneceği ve bu tarihten önce yürürlüğe konulan diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümlerinin 15.5.1987 tarihinde yürürlükten kalktığı ve sağlık hizmetinin bir bütün olduğu dikkate alındığında, her hastanın sağlık hizmetinden aynı oranda yararlanma hakkının bulunduğu göz önüne alındığında hizmetin etkin, kaliteli ve verimli sunulabilmesi amacıyla Yönetmelik ile özel hastanelerin faaliyet alanında yapılan düzenlemede hizmet gereklerine ve 3359 sayılı Yasanın herhangi bir maddesine aykırılık bulunmamaktadır.

Öte yandan, 2219 sayılı Yasa uyarınca açılan ve yatırarak hasta tedavi etme hakları bulunduğu ve kuruluş amaçlarının topluma sağlık hizmeti sunmak olduğu konusunda çekişme bulunmayan özel hastanelere başvuran hastaların yatırımlarına tedavilerine ihtiyaç bulunup bulunmadığının belirlenmesi için öncelikle ayakta tetkik ve tedavilerinin yapılması sağlık hizmetinin doğası gereği olduğundan, özel hastanelerin ayakta tedavi yapabileceklerine ilişkin yönetmelik hükümlerinin 2219 sayılı Yasaya aykırı olduğu yönündeki davacı iddialarında isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle Yönetmeliğin davaya konu hükümlerinde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşıldığından, davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü.

Dava, 27.03.2002 tarih ve 24708 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Özel Hastaneler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair 13.04.2003 tarih 25078 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmeliğin 3. maddesi 1. fıkrası ve 4. maddesi 1. fıkrasında yer alan “ayakta ve” ibaresinin 27.03.2002 tarih ve 24708 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Özel Hastaneler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair 13.04.2003 tarih ve 25078 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmeliğin 3. maddesi 1. fıkrası ve 4. maddesi 1. fıkrasında yer alan “ayakta ve” ibaresinin; davanın özeti bölümünde belirtilen nedenlerle iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarenin usule yönelik itirazı yerinde görülmemeye esasa geçildi.

3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun 1. maddesinde, bu Yasanın amacının sağlık hizmetleriyle ilgili temel esasları düzenlemek olduğu, 2. maddesinde, Milli Savunma Bakanlığı hariç, bütün kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişilerini ve gerçek kişileri kapsadığı

belirtildikten sonra 3. maddesinde, sağlık hizmetleriyle ilgili temel esaslar sıralanmıştır. Yasanın ‐Yönetmelikler‐ başlıklı 9. maddesinin (c) bendinde, bütün kamu ve özel sağlık kuruluşlarının tesis, hizmet, personel kıstaslarını belirlemeye, sağlık kurum ve kuruluşlarını sınıflandırmaya ve sınıflarının değiştirilmesine, sağlık kuruluşlarının amaca uygun olarak teşkilatlanmalarına, sağlık hizmet zinciri oluşturulmasına, hizmet içi eğitim usul ve esasları ile sağlık kurum ve kuruluşlarının koordineli çalışma ve hizmet standartlarının tesbiti ve denetimi ile bu Kanunla ilgili diğer hususların Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca ıkarılacak Yönetmelikle tespit edileceği hükmüne yer verilmiş, 10. maddesinde, diğer Yasaların bu Yasaya aykırı hükümlerinin yürürlükten kalkacağı öngörölmüş, Geçici 5. maddesinde ise, bu Yasayla ilgili yönetmelikler düzenlenip yürürlüğe konuluncaya kadar bu Yasaya aykırı olmayan mevzuat hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı belirlenmiştir.

181 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname'nin 43. maddesinde, Sağlık Bakanlığının, yerine getirmekle yükümlü olduğu hizmetleri, tüzük, yönetmelik v.b. metinlerle düzenlemekle görevli ve yetkili olduğu kurala bağlanmıştır.

Davcı oda tarafından,2219 sayılı Yasayla düzenleme yapılan alanlarda Yönetmelikle düzenleme yapılmasının Yasa v Tüzüğe aykırı olduğu, 2219 sayılı Yasayla düzenlenen konuların yönetmelik hükmüyle değiştirilemeyeceği yolundaki iddialarla Yönetmeliğin 3. maddesinin 1. fıkrası ve 4. maddesinin 1 fıkrasındaki ‐ayakta ve‐ sözcüğünün iptali istenildiğinden, bu iddialar göz önüne alınarak, dava konusu sözcüğün bu kapsamda incelenmesi gerekmektedir.

3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun 2. maddesindeki kimi sözcüklerle 3. maddesinin a,c,g,h bentlerinin 4. ve 5. maddelerinin, 7. maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarının 9. maddesini b ve c bentlerindeki kimi sözcüklerin ve geçici 3. maddesi ile 10. maddesinin Anayasaya aykırılığı4ı iddiasıyla yapılan başvuru üzerine Anayasa Mahkemesince verilen 19.4.1998 tarih ve E: 1987/16 K:1988/8 sayılı kararda; düzenlediği konu ve içeriği yönüyle ‐özel Yasa‐ niteliğinde olduğu, ilgili konularda önceki kuralların yeni yasayla değiştirilmesini ya da tümüyle yürürlükten kaldırılmasını, hukukun doğal karşıladığı, genel ilkelere uygun bulduğu bir düzenleme biçimi olduğu, yeni kuralın eski kuralı yürürlükten kaldıracılabileceği, bu tür düzenlemelerin yasa koyucunun takdir yetkisi içinde bir yasama işlemi olduğu, kaldı ki bir yasaya, kendisine aykırı kuralların yürürlükten kaldırıldığına ilişkin açık bir hüküm konulmasa da yeni kurallara aykırı olan önceki kuralların kendiliğinden geçersiz duruma geleceği ve uygulama yeterliklerini yitirecekleri, bu durumun hukukun genel ilkelerinden olduğu saptanmıştır.

Özel hastaneler alanını düzenleyen ve özel bir Yasa olan 2219 sayılı Hususi Hastaneler Kanunu dayanak alınmak suretiyle Yönetmeliğin hazırlanması ve bu alanın düzenlenmesi iddiasına karşın, yukarıda yer verilen anayasa Mahkemesi kararında yapılan açıklama karşısında özel yasa niteliğini haiz, bu alanı yeniden düzenleyen 3359 sayılı Yasanın koyduğu kurallar ile çelişen önceki kuralların uygulanabilirliğinin kalmadığının kabulü gerekmektedir.

Özel hastanelerin faaliyet alanının Yönetmelikle düzenlenip düzenlenmeyeceği konusuna gelince; 3359 sayılı Yasanın 9. maddesi ‐c‐ fıkrası, özel hastanelere ilişkin alanın Yönetmelikle düzenlenmesi konusunda davalı idareyi yetkilendirmiştir. Anılan Anayasa Mahkemesi kararında bu maddenin iptal istemi de tartışılmış; bütün kamu ve özel sağlık kuruluşlarının tesis, hizmet, personel kıstaslarını belirlemeye, sağlık kurum ve kuruluşlarını sınıflandırmaya ve sınıflarının değiştirilmesine, sağlık kuruluşlarının amaca uygun olarak teşkilatlanmalarına, sağlık hizmet zinciri oluşturulmasına, hizmet için eğitim usul ve esasları ile sağlık kurum ve kuruluşlarının koordineli çalışma ve hizmet standartlarının tespiti ve denetimi konularının Yönetmelikle düzenlenmesini öngören maddede Anayasaya aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu itibarla özel hastanelerin faaliyet alanının yönetmelikle düzenlenmesine yetki veren Yasa maddesinin Anayasaya uygunluğu saptanmış olmakla, Yönetmeliğin, dayanağı Yasa hükmü ile verilen yetkiyi aşar bir niteliği de bulunmadığından, yeniden yapılandırılan özel hastanelerin yönetmelikle getirilen yeni kurallara tabi olacağının kabulü gerekmektedir.

Kaldı ki, 3359 sayılı Yasa ve bu Yasaya dayanılarak hazırlanan Yönetmelik hükümlerine aykırı olmayan ya da bir başka deyişle çelişmeyen 2219 sayılı Yasa ve Tüzük hükümlerinin de uygulanacağı kuşkusuzdur.

Dava konusu Yönetmeliğin 3. maddesi ile 27.3.2002 tarih ve 24708 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Özel Hastaneler Yönetmeliğinin 6. maddesi değiştirilmiş anılan maddenin 1. fıkrasında, genel hastaneler; bu yönetmelik ile asgari olarak öngörülen, bina, tesis, hizmet ve personel standartlarını haiz; birden fazla uzmanlık dalında sürekli ve düzenli olarak, ayakta ve yatarak muayene, tıbbi teşhis ve tedavi, yoğun bakı ve acil sağlık hizmetleri veren, ruhsatında yazılı olup, hasta kabul ve tedavi ettiği uzmanlık dallarının gerektirdiği klinikler ile acil ve yoğun bakım üniteleri, radyoloji laboratuvarı ve bu maddenin ikinci fıkrasında belirlenen hastane gruplarına göre biyokimya ve/veya mikrobiyoloji laboratuvarları bulunan, tam gün faaliyet gösteren özel hastaneler, aynı Yönetmeliğin 4. maddesi 1. fıkrasında ise, özel dal hastaneleri; belirli bir yaş ve cins grubu hastalar ile belirli bir hastalığa tutulanlara veya bir organ ve organ grubu hastalarına yönelik hizmet vermek üzere, hastanenin ana faaliyetleri ile ilgili uzmanlık dallarından her birinde kadrolu en az iki uzman tabip ile bu uzmanlık dalının gerektirdiği diğer uzmanlık dalları için en az bir kadrolu uzman tabip çalıştırılan gelişmiş teknolojik donanım ve personel desteği ile sürekli ve düzenli olarak, ayakta ve yatarak muayene, tıbbi teşhis ve tedavi, yoğun bakım ve acil sağlık hizmetleri veren, ruhsatında yazılı uzmanlık dallarının gerektirdiği klinikler, üniteler ve laboratuvar ile acil ünitesi ve radyoloji laboratuvarı bulunan ve tam gün faaliyet gösteren en az on yatak kapasitesi olan özel hastaneler olarak tanımlanmıştır.

Bu durumda sağlık hizmetinin bir bütün olduğu ve her hastanın sağlık hizmetinden aynı oranda yararlanma hakkının bulunduğu göz önüne alındığında hizmetin etkin, kaliteli ve verimli sunulabilmesi amacıyla özel hastanelerin faaliyet alanına yönelik olarak Yönetmelik ile yapılan düzenlemede hizmetin gereği ve mevzuata aykırılık bulunmamaktadır.

Özel hastanelerin, hastaların yatırılarak tedavi etmek amacıyla açılacağı iddiasına yönelik olarak; hastaneye gelen her hastanın yatarak tedaviye ihtiyacı olup olmadığının saptanabileceği dikkate alındığında etkin, verimli ve kaliteli sağlık hizmeti sunumunun her hastanın yatırılarak tedavi edilmesini gerekli kıldığından söz edilemez.

Özel hastanelerin ayakta muayeneyi ücretsiz yapmaları gerektiği iddiasına gelince; öncelikle etkin, verimli ve kaliteli sağlık hizmeti sunulması amacıyla kurulması amaçlanan özel hastanelerin aynı zamanda ticarethane olması nedeniyle iktisadi faaliyetinin, gelir sağlama hedefinin de olduğu göz önünde bulundurulduğunda, özel hastanede ayakta sunulan tedavi hizmetinin ücretsiz verilmesi gibi bir yükümlülüğün söz edilemeyeceği gibi, 2219 sayılı Yasanın 14 üncü maddesinde, gerçek şahıslarla şirketlerden başkalarına ait olan ve yalnız hayır için açılan özel hastanelerin, dışardan gelen hastaları parasız muayene ve tedavi etmek ve parasız ilaç vermek üzere hastaneye bağlı poliklinik açılacağı belirtilmiş olması karşısında, tüm özel hastanelerin bu kapsamda yer aldığı kabulü ile ücretsiz muayene yükümlülüğünün getirilmesi olası değildir.

Açıklanan nedenlerle, davanın REDDİNE, peşin yatırılan yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, artan posta pulu bedeli olan 16.00 YTL. nin isteği halinde davacıya iadesine, 30.11.2006 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Ali	Mehmet	Cem	Nüket	İbrahim
GÜVEN	ÜNLÜÇAY	ERBÜK	YOKLAMACIOĞLU	BERBEROĞLU